

وهزارهتي پهروهده

ژماره: ٦٦٥٥ له ٢٠١٦/٦/١٤

به پيي نهو دهسه لاتهي پيمان دراوه ، وه به پيي ماددهي ( دووهم ) برگهي ( يه كه م ) له ياساي ژماره ( ٤ ) ي سالي (١٩٩٢) ي همواركراوي وهزارهتي پهروهده و ماددهي ( ٣٣ ) له ياساي ژماره ( ١٤ ) ي سالي ( ٢٠١٢ ) ي قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان، له بهر بهرزه وهندي گشتي تم رينمايهي خواره وه مان دهركرد:-

رينمايي ژماره ( ١ ) ي سالي ٢٠١٦

رينمايي قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان

به شي يه كه م

پيناسه كان

ماددهي (١): مه به ستي هه ريه ك له م زاروه و دهسته واژانه ي ناوتم رينمايهه، ماناكاني به رامبه ريانه:

وهزارهت: وهزارهتي پهروهده.

وهزير: وهزيري پهروهده.

به ريوه به رايه تي: به ريوه به رايه تي قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان، كه به پيي ياساي ژماره (١٤) ي سالي (٢٠١٢) ي قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان دامه زراوه.

ليژنه ي بالا: ليژنه ي بالا ي قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان له ديواني وهزارهت.

ليژنه ي سه رپه رشتياري: ليژنه ي سه رپه رشتياري تاييه ت به باخچه و قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان له (ب.گ.پ. پاريزگه) يان ( يه كه ي سه رپه رشتياري تاييه ت به خوئيندني ناحكومى ) .

قوتابخانه ي ناحكومى: باخچه ، قوتابخانه ( بنه رته ي ، تاماده يي ) يان په يمانگه ي ناحكومى.

قوتابخانه: قوتابخانه ي بنه رته ي يان تاماده يي يا خود هه رده ووكيان پي كه وه.

باخچه: باخچه ي مندا لان.

كو مه لگه: هه رس ي قوناغي (باخچه، بنه رته ي، تاماده يي) به يه كه وه.

په يمانگه: خوئيندن بو ماوه ي پينج سال له دواي پولي (٩) ي بنه رته ي.

خاوه ن قوتابخانه ي ناحكومى: هه ركه سيك يان كه سايه تيبه كي مه عنه وي ، به تهنيا يان به كو مه ل.

داهه زران دن: دروست كردن، كرده وه يان فراوان كردني قوناغه كان.

داهه زرينه ر: نهو كه سه يه كه داواي پيداني مو لته تي باخچه، قوتابخانه يا خود په يمانگه ي ناحكومى ده كات.

شياوي پهروه ده يي: هه ركه سيك خاوه ن پروانامه ي دبلوم و بهرتر بيت له بواري پهروه ده يا خود به شداري خولي شيان دني ماموستاياني كرديت.

قوتابخانه و په يمانگه خو مائييهه كان (نو كال): نهو قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان، كه پرؤگرام و

سيسته مي نه زمونه كاني وهزارهتي پهروه ده له گه ل هه نديك پرؤگرامي سه ربار به كاره هينن.

قوتابخانه و په يمانگه بيانبييه كان: نهو قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميببانهن، كه سيستم و پرؤگراميكي فيركردني باوه پيپيكرآوي ولاتيكي بياني په پيره و ده كهن و سيستمى نه زمونى تايبه تي خويان هديه يا خود نه زمونى كاني وه زارتهى په روه ردهى هه ريم په پيره و ده كهن.

قوتابخانه و په يمانگه نيوده و نه تيبه كان: نهو قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميببانهن، كه پرؤگرام و سيستمى تايبه تي خويان هديه و قوتايبييه كانيان بؤ نه زمونى نيوده و نه تيبه ناسراوه كاني وه ( Level B ، Level A ، SAT 1 ، SAT 2 ، GCSC ، IGCSE ، IB و هاوشيوه كاني ناماده ده كهن. هه روه ها له چهندين ولاتي ديكه دا هاوشيوه بيان هديه به هه مان پرؤگرام.

قوتابخانهى ناحكومى قازانج نه ويست: بهو قوتابخانانه ده لئين كه خزمه تگوزارى په روه ردهى پيشكهش ده كهن و له لايهن كه ساني خيرخواز يان ده زگاي خيرخوازى به رپوه ده برين و په پيره وى پرؤگرام و سيستمى خويندنى وه زارتهى په روه ردهى حكومه تي هه ريمى كوردستان يا خود په پيره وى پرؤگرام و سيستمى خويندنى ده زگايه كى په روه ردهى جيهانى ده كهن كه باوه پيپيكرآوي بيت له لايهن رپيكرآوي و دامه زراوه په يوه نديداره كان و زؤريه و لاتانى جيهان.

### به شى دووهم

#### پيدان و نوئ كردنه وه و هه نهو شانده وهى مؤلته ت

ماددهى (٢): هه ركه سيك يان كه سايه تيبه كى معنه وهى ، به ته نها يان به كؤمه ل ، مافى دامه زراندى قوتابخانهى ناحكومى هديه به رپه چاوكردنى مادده كاني ياساى ژماره (١٤) ي سالى (٢٠١٢) و مادده كاني هاتوو له م رپنماييه:

يه كه م: نه گهر داواكار بؤ وه رگرتنى مؤلته تي قوتابخانهى ناحكومى كه سيكي ئاسايى بوو، پيويسته نه م مه رجانهى تي دا بيت:

١- ته مه نى له (٢٤) بيست و چوار سال كه متر نه بيت.

٢- به تؤمه تي گهنده لى و به دره و شتى سزا نه دراييت.

٣- ناييت فه رمانبه ر بيت له كه رتى گشتى.

٤- تواناي دارايى پيويستى هه بيت بؤ جيبه جيپكردنى هه موو داواكار يانهى كه له ياساو رپنماييه كاني قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميببانه كا ندا هاتوه، به به لگه ي بانكى.

دووهم: نه گهر داواكار بؤ وه رگرتنى مؤلته تي قوتابخانهى ناحكومى، كه سايه تيبه كى معنه وهى بوو وه ك كؤمپانيا يا خود رپيكرآوي ، پيويسته نه م مه رجانهى تي دا بيت:

١- ئاكارى په روه ردهى هه بيت.

٢- تؤماركراوييت له هه ريمى كوردستان.

٣- دياريكردنى بريكارى ياسايى كه نوينه رايه تي كؤمپانيا/ رپيكرآوي بكات بؤ راپه راندى كاره كاني.

- ۴- توانای دارایی پیوستی هه بیته بۆ جیبه جیکردنی هه موو داواکارییه کانی هاتوو له یاساو رینماییه کانی قوتابخانه و پهمانگه ناحکومییه کان به به لگه ی بانکی.
- مادده ی (۳): گشت قوتابخانه ناحکومییه کان ، که له لایهن که سیک یان که سایه تییه کی معنه وی داده مه زرین ، له ژیر ناوی باخچه ی مندالان ، قوتابخانه ( بنه رته ی یان تاماده یی) ، یا خود پهمانگه ی ناحکومی پۆلین ده کرین. مادده ی (۴):
- یه که م: له هه موو کاتیکدا ده کرئ داوای پیدانی مؤلته بکریت، به لام پیوسته مامه له که له گه ل دابینکردنی هه موو به لگه نامه داواکاروه کان پیش (۷/۱۵) بگاته وه زاره ت.
- دووهم: نوێکردنه وی مؤلته: ده بی قوتابخانه ناحکومییه کان دووسال جاریک مؤلته کانیان نوێ بکه نه وه، پیوسته مامه له کانیان پیش ۸/۱۵ هه رسالیک بگاته وه زاره ت.
- سییه م: ته نها وه زاره تی په روه رده مافی پیدانی مؤلته و نوێکردنه وی مؤلته و هه لوه شانده وه ی مؤلته ی هیه. مادده ی (۵):
- یه که م: داواکار به پتی فۆرمی ژماره (۱)، داوایه ک پیشکشی وه زاره ت ده کات.
- دووهم: ته م داوایه له ماوه ی (سی - ۳۰ رۆژ) دا له ریکه وتی پیشکشی کردنی داواکه به رازی بوون یان رازی نه بوون به پاساوی به جی وه لام بدریته وه.
- سییه م: پاش وه رگرتنی ره زامه ندی وه زاره ت ، نووسراوی پشتگیری بۆده کرئ بۆ به رپوه به رایه تی گشتی په روه رده ی پارێزگه.
- چواره م: له به رپوه به رایه تی گشتی په روه رده ی پارێزگه، نووسراو بۆ ته و لایهن و فرمانگه یانه ی له مادده ی شه شه م دیاری کراون ده کرئ، بۆ ده سته به رکردنی پشتگیرییه کان به مه به سته ی تاماده کردنی فۆرمی ژماره (۲).
- مادده ی (۶):
- ته گه ر هاتوو داواکار پابه ند نه بوو به دابینکردنی به لگه نامه کان پیش ۷/۱۵ ، ره زامه ندییه سه ره تاییه که ی به هه لوه شاهه داده نریت و بۆسالی دواتر هه ژمار ناکریت.
- به لگه نامه کان :
- ۱- پشتگیری (ته ندروستی ، شاره وانی ، به رگری شارستانی ، ناسایش ، نه هیشتنی تاوان).
  - ۲- ته ستۆی پاکی باجی ده رامه ت.
  - ۳- که فاله ی مسۆگه ر به بری (۵%) کۆی گشتی داها ته کانیان.
  - ۴- سالنامه ی خویندن.
  - ۵- پلانی خویندن و چالاکییه کانی سالانه ی قوتابخانه ی ناحکومی.
  - ۶- به لگه نامه ی تاپۆی بینا و نه خشه ی ته ندازه یی.
  - ۷- ژیاننامه (سی ئی) داواکار/خاوه ن قوتابخانه ی ناحکومی.
  - ۸- به لگه نامه ی خاوه ن قوتابخانه ی ناحکومی بۆ پابه ندبوون به یاسا و رینماییه کانی خویندن ناحکومی.

- ۹- دوو ويئەنى (۶X۴) خاوەن قوتابجانەى ناھكۆمى.
- ۱۰- كۆپى كارتى زانىارى ( دانىشتوى ھەرىم ) ، كۆپى نشىنگەى ( دانىشتوى ھەرەوى ھەرىم )ى خاوەن قوتابجانە.
- ۱۱- لىستى ناو و بېروانامەى تەواوى مامۆستا و فەرمانبەران و كارمەندانى مىلاك.
- ۱۲- لىستى ناو و پشتگىرى تەواوى مامۆستايانى وانەبىژ.
- ۱۳- پشتگىرى تەندروستى بەرپۆبەر و مامۆستا و كارمەندانى قوتابجانەى ناھكۆمى.
- ۱۴- رىگەپىدانى پەسندكراوى دەزگای نىودەولەتى بۆ ئەو قوتابجانە و پەيمانگەيانەى پەپرەوى پېرۆگرام و سىستەمى ئەو دەزگایە دەكەن ، پىپۆستە ئەم خالانەى خوارەو لە خۆبگىرەت:
- أ- بەكارھىنانى پېرۆگرام و سىستەمى دەزگاکە.
- ب- سەرپەرشتى كردنى قوتابجانەكە.
- ج- مامۆستايانى قوتابجانە / پەيمانگە دەبى خولى راھىنان بىين لەلایەن دەزگاکەو.
- د- ديارى كردنى زنجىرەى قوتابجانە / پەيمانگە كە لە لىستى ئەو قوتابجانانەى سەر بەو دەزگایەن (= براند)، ھەرەھا رەزامەندى بەشدارىكردن لە ئەزمونەكانيان.
- ھ- ناردنى راپۆرتى سالانە سەبارەت بە قوتابجانە / پەيمانگە بۆ ھەزارەتى پەرورە بە ھەردوو زمانى (كوردى و ئىنگلىزى) پىش (۸/۱)ى ھەموو سالىك لەپرووى (سىستەم ، بەرپۆبەردن ، زمانى خويندن ، وانەكانى بىركارى و زانستەكان).
- ۱۵- كۆپى مۆلەتى كاركردن بۆكۆمپانیا و رىكخراوەكان.
- ۱۶- راي لىژنەى سەرپەرشتىارى خويندنى ناھكۆمى پەرورەى پارىژگە.
- ۱۷- بەرپۆبەرايەتى بىناسازى لە (بەرپۆبەرايەتى گشتى پەرورەى پارىژگە) لە دواى پشكەن، باشى و گونجاوى بىناكە دەسەلمىنى بە پىتى ئەو مەرج و پىپۆستىانەى لەياسا و رىنمايىھەكانى باخچە و قوتابجانە و پەيمانگە ناھكۆمىيەكاندا ھاتوو.
- ۱۸- دانى رسومات ياسابى كەوا برەكەى ديارى كراو لە ماددەى (۶۴)ى ئەم رىنمايىھەكە، كە دەبىتە داھات بۆ خەزىنەى حكومەت بە گوێرەى پىسولەى (۱۳۷).
- ۱۹- جگە لە رسوماتى مۆلەت ھەرگرتن، لەگەل ھەر داواكارىيەك ئەم برە پارانە ھەردەگىرەن بەگوێرەى پىسولەى (۱۳۷):
- أ- برى يەك مىلۆن دىنار لەگەل داواكارى كردنەوى باخچەى مندالان.
- ب- برى دوو مىلۆن دىنار لەگەل داواكارى كردنەوى قوتابجانەى بنەپەتى، نامادەبى، پەيمانگە.
- ماددەى (۷): رىكارەكانى ھەرگرتنى مۆلەتى كۆتايى بەم شىوہىيەى خوارەو دەبن:

- ۱- (بہرپوہبرایہتی گشتی پەروردهی پارێزگه) پاش وردبینی، فۆرمی ژماره (۲) و بەلگهنامه رهسه نهکان بهرزده کاتهوه بۆ وهزارهت پیش رێکهوتی (۷/۱۵) ی ههر سالیك.
- ۲- فۆرمی ژماره (۲) و بەلگهنامه کان پاش وردبینی و واژوکردنیان له لایهن لیژنه ی وردبینی و لیژنه ی بالای مۆلته بهرزده کرینهوه بۆ وهزیر بهمه بهستی په سه ندردنیان.
- ۳- فەرمانی وهزاری بهو مۆلته ده رده چیت بۆ ئه و سالی خۆیندن، پیش (۸/۱۵).
- ۴- سالی یه که می ته مهنی قوتابخانه ی ناحکومی مۆلته که له ژیرچاودیری ده بیته، له کۆتایی سالی خۆیندن ته گهر نهری هه لسه نگاندن ئه و مۆلته له لایهن لیژنه ی سه رپه رشتیاری له ۷۰% و زیاتر بوو مۆلته که ده چه سپیت، به پێچه وانوه ئه و مۆلته که پوچه ل ده کریته وه.
- ۵- بۆ سالی یه که م ، له قۆناعی باخچه ی مندالان ریگه ده دریت مندالانی چوارسال و پینج سال وهریگرن ، بۆ قۆناعی بنه رته ی تنه ا پۆله کانی ( ۱ ، ۲ ، ۳ ) بکاته وه و له قۆناعی ئاماده یی تنه ا پۆلی (۱۰) و په یانگه تنه ا قۆناعی (۱)، دواتر ههر ساله و پۆلیک زیاد ده کریت.
- ماده ی (۸): له دوا ی پیشکه شکردنی ته وای به لگه نامه کانی باسکراو له ماده ی شه شم به بی که موکوری، پینوسته وهزارهت پیش ۸/۱۵ فەرمانی مۆلته پیدانی بۆ ده ربکات ، به پێچه وانوه به په سه ندرکراو هه ژمار ده کریت.
- ماده ی (۹):
- یه که م: ههر که سیك یاخود ههر که سایه تیه کی معنه وی مۆلته ی ههر سی قوناع (باخچه ی مندالان + بنه رته ی + ئاماده یی) هه بوو ده کری ناوی ههر سی قوناع بکریته کۆمه لگه ( ئه م ناوه هه یج جیاوکیکی تری نابیت جگه له تازه کردنه وی سالانه ی مۆلته که به یه که مامه له ده بیته له بری سی مامه له).
- دووهم: ته گهر که سیك یاخود که سایه تیه کی معنه وی خاوه نی دوو په یانگه یان زیاتر بوو، به مه رجیک له یه که باله خانه دابوون، هه موویان ده کرین به یه که په یانگه و به پسپۆرییه کان ده لێن (به شی ....) له بری ته وه ی دوو مۆلته ی په یانگه یان زیاتری پتیدری و جیاوکی ئه م کۆکردنه وه یه ش تنه ا بۆکاتی تازه کردنه وه ی مۆلته که یه که یه که مامه له له بری چهند مامه له یه که.
- ماده ی (۱۰):
- یه که م: رێگه به کردنه وه ی ( قوناعی ئاماده یی- تنه ا پۆلی ۱۰) ده دریت بهو قوتابخانه ی مۆلته ی ( قوناعی بنه رته ی ) یان هه یه و قوتاییانیان گه یشتونه ته پۆلی ( ۹ ی بنه رته ی ) ، به ره چاوکردنی ئه م داواکاریانه:
- أ- پشکنینی ئه ندازه یی.
- ب- پشکنینی ته ندروستی.
- ج- به لگه نامه و پروانه می تایبه ت به بهرپوهبه ر و یاریده ده ری قوناعی ئاماده یی.
- د- لیستی ناو و پروانه می مامۆستایان و فەرمانبه ران و کارمه ندان.
- ه- بوونی چوار تاقیگه ی زانستی ( فیزییا ، کیمییا ، زینده زانی ، کۆمپیوتهر) و هۆلی هونه ری.

دووهم: پيويسته خاوهن قوتابخانه له سالى دواتر وهك هەر قوتابخانه يه كى ديكه ، به پيى ياسا و رينمايه كان، مؤلته تى (قوناغى ناماده يى) ده ربه يئيت، به پيچه وانوه ريگه پيدانه كى به هه لوه شاهه هه ژمارده كرئت و وه زارته تى په روه رده هيچ ئيلتيزاماتىكى ياسايى به رامبه رى له نه ستۆ ناگرئت.

مادده ي (۱۱):

يه كه م: ماوه ي مؤلته بۆ يه ك ساله، به لام ده كرئت نوئى بكرئته وه دواى جى به جى كردنى مهرجه كان به پيى ياسا و رينمايى قوتابخانه و په يانگه ناحكوميه كان، له گه ل پيدانى رسوماتى ديارى كراو.

دووهم: پيويسته دووسال جارئك مؤلته نوئى بكرئته وه به پيى فۆرمى ژماره (۳) كه له لايهن (به رپوه به رايه تى گشتى په روه رده ي پارئزگه) ناماده ده كرئى به مهرجيك مامه لئى تازه كردنه وه كه پيش (۸/۱۵) ي هەر ساليك بگاته وه زارته.

سپيه م: نه گهر هەر قوتابخانه و په يانگه يه كى ناحكومى مامه لئى نوئى كردنه وه كى كه وته دواى (۸/۱۵) ي هه رساليك، نه وا سزا ده درئت به برى (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ده مليون (دينار). نه گهر له و واده يه ش زياتر دواكه وت ريككارى ياسايى به رامبه ر قوتابخانه و په يانگه ي سهرپيچيكار ده گيرئته به ر به پيى ياسا و رينمايه كان.

مادده ي (۱۲): قوتابخانه و په يانگه ي ناحكومى بۆى هه يه ده وامى خۆى بۆ ماوه ي يه ك سال يان دوو سالى خويندن رابگرئت بۆ يه كجار، به ره زامه ندى وه زارته به بى هه لوه شانوه ي مؤلته كه. مه به ستيش له م راگرته باشتر كردنى خزمه تگوزارييه په روه رده ييه كان بيت به مهرجيك خۆى به رپرسيار بيت له گواستنه وه ي قوتابيان بۆ قوتابخانه يه كى تر و نارهبازيى به خپو كارانيشى لينه كه ويته وه.

مادده ي (۱۳):

يه كه م: ناكرئت مؤلته به كه سيكى ديكه بفروشرئت يان ته نازولى لي بكرئت چ به ئاشكرا يا خود به نه ينى. دووهم: گواستنه وه ي خاوه ندارئتى قوتابخانه و په يانگه ناحكوميه كان (نه گهر به سندركا) به م شپوه ي خواره وه ده بيت:

۱- وه رگرتنى ره زامه ندى وه زارته.

۲- ده بيت نه و كه سه ي خاوه ندارئتيه كى بۆ ده گوازئته وه هه موو مهرجه كانى ياسا و رينمايى قوتابخانه و په يانگه ناحكوميه كانى تيدا بيت.

۳- له كاتى مردن (كۆچى دوايى) خاوهن قوتابخانه / په يانگه ي ناحكومى، پيويسته نه و كه سه ي ده بيته ميراتگر، هه موو مهرجه كانى ياسا و رينمايى قوتابخانه و په يانگه ناحكوميه كانى تيدا بيت به پيچه وانوه به رپوه بردنى قوتابخانه و په يانگه كه له لايهن وه زارته وه ده بيت تاكو كۆتابى هاتنى سالى خويندن ، دواتر مؤلته كه هه لده وه شپته وه.

۴- پيويسته دواكارى گواستنه وه ي خاوه ندارئتى له ريگه ي به رپوه به رايه تى گشتى په روه رده ي پارئزگه بۆ وه زارته به رزبكرئته وه.

ماددہی (۱۴):

۱- گواستنہوہ لہ بینای قوتابخانہ: پیویستہ خاوەن قوتابخانہ کہ پیش دوو مانگ لہ گواستنہوہی قوتابخانہ کہ مامدلهی گواستنہوہ کہی بکات به پیی فۆرمی ژماره (۴).

۲- دەبێ گواستنہوہ کہ بکه ویتە ماوہی پشوی هاوین و لہ کاتی پرۆسە ی خویندندا نہ بیت.

ماددہی (۱۵): دە کری خاوەن قوتابخانہ و پەیمانگە ی ناحکومی، ئارەزوومەندانە داوای هەلۆه شانندنەوہی مۆلەتە کہی بکات، بەلام پیویستە قوتابخانە کہ یاخود پەیمانگە کہ تاکۆتایی سالی خویندن ( دوا ی تاقی کردنەوہ کانی خولی دووہم ) بەردەوام بیت لہ دەوام کردن، پاشان خاوەنداریتی ئەو قوتابخانە یە یاخود پەیمانگە یە دەگەریتەوہ بۆ وەزارەتی پەرورده بەهەموو کەلۆپەل و پێداویستیە کانییەوہ. لہ کۆتاییدا وەزارەت بە پیی یاسا و رینماییه کان مامدله لہ گەل ئەو حالەتەدا دە کات.

ماددہی (۱۶):

یەگەم :- قوتابخانە ی ناحکومی دادەخریت، ئەگەر:

۱- لہ ئەنجامی راپۆرتی لیژنە ی لیکۆلینەوہ، کہ دەرکەوت توانای پابەندبوونی بە یاسا و رینماییه کانی خویندنی ناحکومی نیە.

۲- ئەگەر دەرکەوت بەدەرەوشتی تیدا کراوہ، یاخود کاری حزبی و تایینی یان هەر کاریکی دیکە کہ بە پیچەوانە ی ئەو ئامانجە پەرورده بیانە یە کہ قوتابخانە کہ ی لہ پیناودا دامەزراوہ ، بەشیوہ یە کی راستەوخۆ بیت یاخود ناراستەوخۆ.

۳- بە پینسینازی لیژنە ی سەرپەرشتیاری تاییبەت یان راپۆرتی لیژنە ی بالا.

دووہم:

۱- بە مەبەستی داخستنی قوتابخانە، پیویستە لیژنە ی تاییبەت لہ وەزارەت پیک بە پینریت بۆ دلتیابوون لہ راپۆرتە کان و ئەنجامی لیکۆلینەوہ کان.

۲- فەرمانی داخستنی قوتابخانە ناحکومییە کہ لہ هەر ریکەوتیک بیت پیویستە خویندن لہ قوتابخانە کہ بەردەوام بیت تاکۆتایی خولی دووہمی ئەو سالە ی خویندن بەلام لہ بری خاوەن قوتابخانە لیژنە یە کی سی سەرپەرشتیاری لہ لیژنە ی سەرپەرشتیاری تاییبەت قوتابخانە کہ بەرپۆدە بەن و هەموو خەرجی ئەو قوتابخانە یە لہ ئەستۆی خاوەن قوتابخانە کہ دەبیت و سوود لہ بری کە فالە ی مسۆگەر و بری ئەو پشکانە ی خویندن کہ ماون وەردەگیریت بۆ بەرپۆدە بردنی قوتابخانە.

۳- هەر قوتابخانە یە کہ لہ ماوہی سالتیک (سی-۳ سەرپیچی) لہ سەر تۆمارکرا، بە پیی خالە کانی ( ۱ ، ۲ ) ی سەرہوہ دادەخری.

۴- هەر قوتابخانە یە کہ ژمارە ی سەرپیچیە کانی لہ ماوہی پینج سالی لہ دوا ی یە کە گیشتە (۶) سەرپیچی بە پیی خالە کانی ( ۱ ، ۲ ) ی سەرہوہ دادەخری.

ماددهى (۱۷): هدركاتىك قوتابخانهى ناحكومى داخرا به فرمانى وهزارهت، خاوهنهكهى بؤى نيه جاريكى ديكه داواى كردنهوهى قوتابخانهى ناحكومى بكاتوهه و ناوى نهو قوتابخانهيهش دووباره ناييتهوه.

ماددهى (۱۸): لهكاتى داخستنى قوتابخانهى ناحكومى هممو بهلگهنامهكانى تاييهت به قوتابخانهكه رادهستى بهرئوبهرايهتى پهروهدهى قهزا دهكرئت له ريگاي ليژنهى سهپرهرشتياري تاييهت و دواتر رادهستى قوتابخانهيهكى حكومى دهكرئى كه لهلايهن (ب.پ. قهزا) دهستنيشان دهكرئى.

ماددهى (۱۹):

يهكهه: پيويسته تابلؤى ناوى باخچه، قوتابخانه و پهيمانگه ناحكوميهيهكان تهنها نهمانهى خوارهوه لهخؤيگرئت:

۱- ناوى قوتابخانهكه ههروهك چؤن له مۆلتهكهدا هاتوهه، بهبى زيادكردن و كهمكردنهوهى هيچ ووشديهك.

۲- لؤگؤى حكومهتى ههرئيم و لؤگؤى تاييهتى قوتابخانه ناحكوميهيهكه (تهگهر ههبيت).

۳- سالى دامهزراندنى قوتابخانهكه.

دووهه: قوتابخانه و پهيمانگه ناحكوميهيهكان نازادن له نووسينى تابلؤكانيان بهزمانيك يان چهند زمانيك به مهرچيك زمانى كوردى زمانه سهرهكويهكه بيت.

### بهشى سيبهه

#### سهپرهرشتيكردن

ماددهى (۲۰): وهزارهتى پهروهده سهپرهرشتى پهروهدهيى و كارگيپرى قوتابخانه ناحكوميهيهكان لهريگاي سهپرهرشتييارانهوه دهكات، ههروهها وهزارهت بؤى ههيه ليژنهى هونهرى تاييهت دروست بكات بؤ سهردانى بيناي قوتابخانهى ناحكومى و ورديينى هممو تۆمارهكان بكات، بهمهبهستى دلنيابوون له جي بهجيكردى ياسا و پرينمايهكان لهكاتى پيويستدا.

ماددهى (۲۱): پيويسته لهسهر خاوهن و بهرئوبههروستافى قوتابخانه ناحكوميهيهكان كارناسانى بكهن بؤ سهپرهرشتيياران لهكاتى سهردانى كردنيان به مهبهستى كاري سهپرهرشتى كردن، لهگهل كارناسانى كردن بؤ فهريمانبهرائى وهزارهت لهكاتى بهدواداچوونهكاندا بؤ دلنيابوون له جي بهجيكردى ياسا و پرينمايهكان.

ماددهى (۲۲):

يهكهه: بهمهبهستى سهپرهرشتى كردن و بهدواداچوونى كاري قوتابخانه ناحكوميهيهكان نهه ليژنه و پينكهاته

كارگيپريانه پيكدئين: ليژنهى بالاي مۆلته، ليژنهى بهدواداچوون.

دووهه: كارهكانى ليژنهى بالاي مۆلته بريتين له:

۱- دانانى پلانى سالانهى مۆلتهدان.

۲- ههمواركردنهوهى ياسا و پرينمايهكان تهگهر پيويست بوو.

۳- ورديينى مامهلهكانى پيدانى مۆلته.

۴- ههر كاريكى ديكه تاييهت به مۆلتهدان.

سېيەم: كارەكانى لىژنەى بەدواداچون بریتین لە:

۱- بەدواداچون بۆ كيشە ھەنووكەى و بەپەلەكان.

۲- بەدواداچون بۆ راپۆرتەكانى ھەلسەنگاندنى سەرپەرشتياران و ئەو راپۆرتانەى دى كە دەگەنە وەزارەت و پېيوستيان بە بەدواداچون ھەيە.

۳- ھەر كارىكى تر ئەگەر پېيوستى بە بەدواداچون ھەيەت.

چوارەم: لەبەرپۆبەبراىەتى گشتى پەرورەدى پارىزگەكان لىژنە (يان يەكەى) سەرپەرشتيارى تايبەت بە قوتابخانە

ناحكومىيەكان پىكدەيت. ئەم لىژنەيە (يەكەيە) پېيوستە سەرپەرشتيارىكى لە ھەموو پىسپۆرپيەكان تىدا

بيەت بۆ ( ۳۰ ) قوتابخانەى ناحكومى ، و ئەگەر ژمارەى قوتابخانەكان لەو ژمارەيە زيادى كرد ،

ژمارەى سەرپەرشتياران زياد دەكات بەپيى قوناغەكانى خويندن.

كارەكانى ئەم لىژنەيە (يەكەيە) بریتى دەبيەت لە:

۱- سەرپەرشتى كردنى كارگيرى قوتابخانەكان ( سالى سى جار بەلای كەمەو).

۲- سەرپەرشتى كردنى مامۆستايان بەپيى پىسپۆريان جگە لەوانەى وانەكانى زمانى تايبەتى و وانە

زانستىيەكانى قوتابخانە بيانى و نيودەولتەتییەكان دەلینەو.

۳- پيشنيارى پىكەينانى لىژنەكانى لىكۆلینەو.

۴- پشكىنى قوتابخانە ناحكومىيەكان پيش وەرگرتنى مؤلەت.

پینچەم: پىكەتە كارگيرپيەكان:

۱- بەرپۆبەبراىەتى قوتابخانە و پەیمانگە ناحكومىيەكان / لەدیوانى وەزارەت.

۲- ھۆبەى قوتابخانە و پەیمانگە ناحكومىيەكان / لە بەرپۆبەبراىەتى گشتى پەرورەدەكان.

ماددەى (۲۳):

۱- مامۆستايانى وانەكانى (كوردى، عەرەبى، ئىنگلیزى، تورکمانى، سریانى، پەرورەدى ئاینى، کۆمەلایەتى) و

ياریدەدەرى دانراو بەشپۆهەى کاتى لە قوتابخانە ناحكومىيەكان و بيانى و نيودەولتەتییەكان سەرپەرشتى

دەکرین لەلایەن سەرپەرشتيارانى لىژنەى پارىزگە.

۲- ولاتە بيانىيەكان و دەزگا پەرورەدەيیە جیھانىيەكان سەرپەرشتى بەرپۆبەر و مامۆستايانى وانە تايبەتەكانى

پروگرامى قوتابخانە بيانى و نيودەولتەتییە ناحكومىيەكان دەکن.

۳- لىژنەى (يەكەى) سەرپەرشتىکردنى پارىزگە ، سالانە باخچە و قوتابخانە و پەیمانگە ناحكومىيەكان

ھەلەسەنگینىت (لەھەموو روویەك) بەپيى فۆرمى تايبەت و ئەنجامەكەى بەرزەدەكاتەو بۆ ب.گ.

پ.پاريزگە و وەزارەت پيش ۱/۷ ی ھەموو سالىک.

۴- ولاتە بيانىيەكان يان دەزگا پەرورەدەيیە جیھانىيەكان، سالانە قوتابخانە ناحكومىيە بيانى و نيودەولتەتییەكان

ھەلەسەنگینن و بە راپۆرتىك (بە زمانى كوردى و زمانى ئىنگلیزى) وەزارەتى لى ئاگادار دەكەنەو پيش

۱/۸ ی ھەموو سالىک (لەگەل پەچاوكردنى ھەلسەنگاندنى خالى (۱) ی سەرەو).

ماددهى (۲۴):

خاوهنى قوتابخانهى ناحكومى ناتوانيت به وه كالهت، ياخود كه سيكى ديكه پاسپيرى بۆ سه ربه رشتى كردنى قوتابخانه ناحكوميه كه، ته نها دواى وه رگرتنى ره زامه ندى وه زارهت نه بيت.

به شى چواره م

ته لارى باخچه و قوتابخانه و په يمانگه ناحكوميه كان و پاشكوكانيان

ماددهى (۲۵): مهرجه پيويستيه كانى بيناى قوتابخانه:

- ۱- بيناى قوتابخانهى ناحكومى سه ربه خو بيت و به شورا دهور درا بيت.
- ۲- به پيى ستاندارده كان، رو به رى پيويست بۆ ههر قوتابيه كه له پۆلكدا نا بيت له (۲م، ۵) كه متر بيت.
- ۳- فراوانى زهوى باله خانه كان له م رو به رانهى خواره وه كه متر نه بيت:
  - أ- باخچهى مندالان به ته نيا له (۲م ۶۰۰).
  - ب- قوناغى بنه رتهى به ته نيا له (۲م ۱۰۰۰).
  - ج- قوناغى تاماده يى و په يمانگه (به ته نيا هه ريه كينيان) له (۲م ۱۵۰۰).
  - د- باخچه و قوناغى بنه رتهى پيكه وه (۲م ۱۶۰۰).
  - ه- بنه رتهى و تاماده يى پيكه وه له (۲م ۲۵۰۰).
  - و- كۆمه لگه (هه رسى قوناغى باخچه و بنه رتهى و تاماده يى) پيكه وه (۲م ۳۱۰۰).
  - ز- بيناى په يمانگه نابى هيچ قوناغى تى خويندنى له گه ل بيت جگه له په يمانگه تى.
- ۴- نه خشه ي ههر قوتابخانه و په يمانگه يه كى ناحكومى ناراسته ي ب. گ. بيناسازى ده كر يت پيش پيدانى مؤلته بۆ دلنيا بوون له دروستى و گونجاوى له گه ل پيوه ره كان.
- ۵- ته واليتى قوتابيان ژماره يان له (۴) ته واليت كه متر نه بيت بۆ (۱۰۰) قوتابى، نه گه ر له و ژماره يه زياتر بوو پيويسته بۆ ههر (۲۵) قوتابيه كه ته واليتيك هه بيت، بۆ باخچهى مندالان بۆ ههر (۲۰ منداليتك) يه كه ته واليت. نه گه ر ره گه زى قوتابخانه تيكه لا و بوو، ده بيت ته واليته كانى كوران و كچان به جيا بن.
- ۶- ته واليتى تايبهت به ده سته ي مامؤستايان و فه رمانبه رانى هه بيت.
- ۷- ته واليته كان به كاشى فه خفورى روپؤشكرابن.
- ۸- قوتابخانه و په يمانگه ي ناحكومى گۆره پانى كونكر يتكراوى هه بيت بۆ به رزكردنه وه ي ئالاي كوردستان ، به رو به رى (۲م ۱۰۰) ، جگه له په يمانگه ي وه رزشى ده بيت رو به ره كه ي به پيى رينمايى تايبهت بيت.
- ۹- ده بى ناوى گه رم له وه رزى زستاندا هه بيت.
- ۱۰- ده بى كافترياي هه بيت و رو به ره كه ي له (۲م ۱۰۰) كه متر نه بيت بۆ قوتابخانه و په يمانگه ، بۆ باخچهى مندالان رو به رى له (۲م ۵۰) كه متر نه بيت.
- ۱۱- كه لوپه له كان ده بيت گونجاوين به گويره ي ته مه نى قوتابيه كان.

- ۱۲- لہباخچہی مندالان گۆرہ پانی یاری کردنی سرداخراو بہ رووبہری (۲م ۱) بۆہەر مندالانیک.
- ۱۳- رووبہری باخچہ لہ (۲م ۱۵۰) بچووکترنہ بیئت بۆ ہہموو قۆناغہ کان.
- ۱۴- بوونی ناوی خواردنہ وہی پاکژکراو (معقم) بہ نامییری تایبہت.
- ۱۵- رووبہری تاقیگہ زانستہ کان نابی لہ (۲م ۵۰) کہ متر بیئت و دەبیئت ہہمووییداویستی و کہلوپہل و نامییری تیدایبیت بہ پیی سیستہ می خویندن بہم شیوہیہ:
- ا- بۆ قۆناغی بنہرہتی دوو تاقیگہ (کۆمپیوتہر ، زانستہ کان).
- ب- بۆ قۆناغی نامادہیی چوار تاقیگہ (کۆمپیوتہر، فیزیاء، کیمیا ، زیندہ زانی)
- ج- بۆ پەیمانگہی کۆمپیوتہر، یەک تاقیگہی کۆمپیوتہر بۆ (۳-سی) ھۆبہی خویندن.
- د- بۆ پەیمانگہ کانی (کارگپری و ژمیریاری ، وەرزشی ، ھونەرہ جوانہ کان ، گازوپہ ترۆل) یەک تاقیگہی کۆمپیوتہر بۆ (۸- ھەشت) ھۆبہی خویندن.
- ه- بۆ پەیمانگہی نہوت، تاقیگہی تایبہت بہ پڕۆگرامہ کانی نہوت ھدیئت.
- و- لہ ھہموو تاقیگہیہک، پیوستہ یاریدہ دہری تاقیگہ (مساعدا مختبر) ھدیئت بہ مەرجیک پروانامہ کەہی لہ (دبۆلم) کہ متر نہ بیئت و بہ فەرمانبەر ھەژمار دہ کریت.
- ۱۶- بوونی ھۆلی بۆنہ کان، نابیت رووبہرہ کەہی لہ (۲م ۲۰۰) بچووکتربیئت، (بۆ باخچہی مندالان نابی رووبہرہ کەہی لہ ۲م ۱۰۰ بچووکتربیئت).
- ۱۷- ھۆلہ کانی خویندن لہ باخچہی مندالان پیوستہ لہ نہۆمی زہوی بن.
- ۱۸- بوونی ژوورہ کانی کارگپری و خزمەتگوزاری وەک ( بہرپۆہبەر ، یاریدہ دہران ، مامۆستایان ، رابەرانی پەرورہدہیی ، فریاگوزاری تەندروستی ) .
- ۱۹- بۆ پەیمانگہی ھونەرہ جوانہ کان، پیوستہ ھۆلی کۆژن و ژوورہ تاکۆنہ کان و ھۆلی شانۆ و ژورہ تایبہتہ کانی ماکیاژ و وینہ کیشان ھەبن بہ پیی رینمایبہ ھونەرہیہ کان.
- ۲۰- بوونی کتیبخانہ بہ مەرجی ژمارہی سەرچاوہ کان لہ (۵۰۰ سەرچاوہ) کہ متر نہ بیئت و ریژہی سەرچاوہ کوردیہ کان لہ ۱۰% کۆی گشتی سەرچاوہ کان کہ متر نہ بیئت. نابیت رووبہری کتیبخانہ لہ (۲م ۵۰) کہ متر بیئت.
- ۲۱- پەچاوی ھاتووچۆی کەسانی خاوەن پیداوایستی تایبہت بکریت.
- ۲۲- ھہموو کہلوپہل و ھۆبہ کانی سارد کەرہوہ و گەرم کەرہوہ و سەردە میانہ بن.
- ۲۳- نامییری داتاشۆ چەسپاوی بیئت لہ ھۆبہ کانی خویندن و تاقیگہ کان.
- ۲۴- دینہ مۆی کارہبا (مولدہ) ی تایبہتی خۆی ھەبیئت بہ مەرجیک توانای پیدانی زیاتر لہ (۲۵ ئەمپیئر) ھەبیئت (بۆ باخچہی مندالان توانای پیدانی لہ ۱۰ ئەمپیئر کہ متر نہ بیئت).
- ۲۵- پیوستہ تۆری ئینتەرنیئت ھەبیئت، بہ مەرجی توانایان لہم برانہی خواروہ کہ متر نہ بیئت:

۱- باخچدی مندالان: (۱) میڭابایت.

ب- قۆناغی بنه پره تی: (۲) میڭابایت.

ج- قۆناغی نامادهیی و په یانگه: (۳) میڭابایت.

۲۶- هه موو قوتابخانه کی ناحکومی پیویسته خاوه ن مآلپه ری ئەلکترۆنی خۆی بییت.

ماددهی (۲۶):

۱- ئەو قوتابخانه ناحکومییانه ی پیش سالی خویندن ی ۲۰۱۶/۲۰۱۷ مۆلّه تیان وه رگرتوه، پیویسته بۆ سالی

پینجه می ته مه نیان بنه خاوه ن ته لاری تایبه تی خۆیان به نه خشه ی بینای په روه رده یی و بۆ په یانگه

ناحکومییه کانیس له سالی سییه می ته مه نیان. هه روه ها ده بییت به پیی ئەم رینمایانه دروست بکریین.

۲- ئەو قوتابخانه ناحکومییانه ی پیش سالی خویندن ی ۲۰۱۶/۲۰۱۷ مۆلّه تیان وه رگرتوه، پیویسته

خاوه نداریتی قوتابخانه کانیشیان بگۆرن بۆ که سانی نافه رمانبه ر (کور، کچ، هاوسه ر، خوشک، برا، باوک، دایک).

۳- له کاتی جیبه جی نه کردنی هه رییه کی که له مه رجه کانی سه روه وه به پیچه وانه وه توانای وه رگرتنی قوتابی تازه یان

ناییت.

ماددهی (۲۷): کارگیپی قوتابخانه ناحکومییه کان بۆیان هه یه سوود له بینای قوتابخانه ی خۆیان وه ربگر ن له دوای

ته واوبوونی ده وام ، له کاتی پشووه کان بۆ کاری په روه رده یی و فییرکردن، به مه رجه ی که ره زامه ندی به ریوه به رایه تی

گشتی په روه رده ی پارێزگه وه ربگر ن.

### به شی پینجه م

### ده سته ی کارگیپی و فییرکاری و فه رمانبه ران

ماددهی (۲۸): له سه رخواوه ن باخچه و قوتابخانه و په یانگه ناحکومییه کان پیویسته ده سته ی کارگیپی و

مامۆستایان به م شیوه ی خواره وه دا به زریتن:

یه که م: به ریوه به ر:

۱- پروانامه که ی له به کالۆریۆس که مه تر نه بییت.

۲- پسپۆریه که ی له سنووری پسپۆری مامۆستایان بییت.

۳- ماوه ی خزمه تی له بواری په روه رده له (۵ سال) که مه تر نه بییت له که رتی تایبه تی یان گشتی (بۆ باخچه کان

له (۳ سال) که مه تر نه بییت).

۴- شیواوییت له رووی په روه رده ییه وه.

۵- له کاتی دانان و لادانی پیویسته (ب.پ.قه زا) ی لی ناگادار بکریته وه.

۶- خاوه ن قوتابخانه ی ناحکومی بۆی هه یه بییته به ریوه به ری قوتابخانه که ی به پیی مه رجه کانی بوون به به ریوه به ر.

دووهم: یاریده ده ری به ریوه به ر:

۱- به لایه نی که م هه لگری پروانامه ی دبلۆم بییت بۆ باخچه ی مندالان و قۆناغی بنه پره تی (بازنه ی یه که م و

دووهم)، وه هه لگری پروانامه ی به کالۆریۆس بییت بۆ قۆناغه کانی دیکه.

- ۲- شياو بيت له پرووى پهروهرده بيهوه بو كارى ماموستايى.
- ۳- لاني كه م دوو سال خزمه تى هه بيت له بوارى پهروهرده و كارگيرى له كه رتى تاييه ت يان گشتى.
- ۴- ژماره ي ياريدده دهرى بهرپوه بهر له قوتابخانه لوكالييه كان به گويره ي سيستمى وه زاره ت ده بيت، له قوتابخانه بيانى و نيو ده وله تيبه كان به گويره ي سيستمى تاييه ت به خو يان ده بيت.
- ۵- بوونى ياريدده دهرى كارگيرى به پيى پيوسته .
- ۶- نه گهر ره گه زى قوتابخانه تيكه لاو (كوپان و كچان) بوو، پيوسته ره گه زى بهرپوه بهر و ياريدده دهر جياوازين له يه كترى.

سييه م: ماموستا:

- ۱- لاني كه م هه لگري پروانامه ي دبلوم بيت بو باخچه ي مندالان و قوناعى بنه رته ي (بازنه ي يه كه م و دووه م).
  - ۲- لاني كه م هه لگري پروانامه ي به كالوريزس بيت بو قوناعى بنه رته ي (بازنه ي سييه م) و قوناعى ناماده يى و پهمانگه .
  - ۳- شياو بيت له پرووى پهروهرده بيهوه بو كارى ماموستايه تى.
  - ۴- پسپوزيت له و وانه يه ي ده يلته وه .
  - ۵- باشتره ماموستايانى وانه ي كو مپيوته ر خاوه ن پروانامه ي (ICDL) بن .
  - ۶- باشتره ماموستايانى وانه ي زمانى ئينگليزى خاوه نى يه كيك له پروانامه جيهانويه كانى بوارى زمانى ئينگليزى وه ( IELTS ، TOEFL...هتد...) بن .
- چواره م: ده كرى ماموستاي حكومى به شيوازي خواسته ( اعاره ) بگوازيته وه بو قوتابخانه ي ناحكومى وه كه بهرپوه بهر يان ياريدده دهر يان ماموستا ، به مەرچيك ماوه ي خواسته كه ي له ( ۵ سال) زيارنه بيت {به پيى ياساى ژماره (۱۱) ي راژه ي مه ده نى عيراقى سالى (۱۹۶۰)}.

مادده ي (۲۹):

- ۱- ناييت ريژه ي ماموستايانى ميلاك له و قوتابخانانه له ۸۰% كه متربيت.
- ۲- ناييت به شه وانه ي ماموستايان له و قوتابخانانه، له به شه وانه ي ماموستايانى قوتابخانه حكوميه كان زيارتريت.

مادده ي (۳۰):

يه كه م: ريگه به ماموستايانى قوتابخانه و پهمانگه حكوميه كان ده دريت بو وتنه وه ي وانه له قوتابخانه ناحكوميه كان به گويره ي مادده ي (شه شه م و هه وتم) له ياساى ريككارى فەرمانبه رانى ده ولت و كه رتى گشتى ژماره (۱۴) ي سالى (۱۹۹۱) ي هه مواركراو، به مەرچيك دواى ده وامى فەرمدى خوى بيت و كارى گه رى له سهر ناست و توانا كه ي نه بيت و ريژه يان له كو ي گشتى ماموستايان له ناو قوتابخانه ناحكوميه كه له ۲۰% زيارنه بيت.

دووهوم: فرمانبهرانى وهزارهتى پهروهردده و وهزارهتهكانى تر بۆيان ههيه دهوام بکهن له قوتابخانه ناحکوميههکان بهگویرهى ماددهى (شهشهم و ههوتهم) لهياساى ريککارى فرمانبهرانى دهولت و کهرتى گشتى ژماره (۱۴)ى سالى (۱۹۹۱)ى ههموارکراو، بهمهرجيک دواى دهوامى فرمى خۆيان بيىت و کارىگهري لهسهر ئاست و توانايان نهبيىت.

سپيهه: سهپهرشتيارانى پهروهرددهى و پسپۆرى بۆيان نيه وهك دهستهى کارگيرى يان فرمانبهر يان بهشيوهى واندهبيژ کار بکهن له قوتابخانه ناحکوميههکان.

چوارهم: فرمانبهرانى بهرپوهبهرايهتى و هۆيهكانى قوتابخانه و پهيمانگه ناحکوميههکان بۆيان نيه وهك بهرپوهير و ياريددهدر کار بکهن له قوتابخانه و پهيمانگه ناحکوميههکان.

پينجهم: ريگه به بهرپوهبهر و ياريددهدرى باخچه و قوتابخانه و پهيمانگه حکوميههکان دهدرىت بۆ وتنهوهى وانه له قوتابخانه ناحکوميههکان بهگویرهى ماددهى (شهشهم و ههوتهم) لهياساى ريککارى فرمانبهرانى دهولت و کهرتى گشتى ژماره (۱۴)ى سالى (۱۹۹۱)ى ههموارکراو، بهمهرجيک دواى دهوامى فرمى خۆى بيىت و کارىگهري لهسهر ئاست و تواناى نهبيىت.

شهشهه: ريگه نادرىت به بهرپوهبهر له باخچه و قوتابخانه و پهيمانگه حکوميههکان وهك بهرپوهبهر يان ياريددهدر کاربکهن له قوتابخانه ناحکوميههکان.

ماددهى (۳۱): لهسهر خاوهن قوتابخانه ناحکوميههکان پيويسته:

۱- ويتهيهكى رهسهنى پهسندکراوى پروانامهى دهستهى مامۆستايان و فرمانبهران (مىلاك) لهگهل ژياننامهيان پيشكەش به بهرپوهبهرايهتى گشتى پهروهرددهى پاريزگه بکات بهر لهدهست بهکاربوونيان.

۲- پشتگيرى مامۆستا و فرمانبهرانى نامىلاك پيشكەش به بهرپوهبهرايهتى گشتى پهروهرددهى پاريزگه بکات بهر لهدهست بهکاربوونيان.

ماددهى (۳۲): لهسهر خاوهن قوتابخانه ناحکوميههکان پيويسته ويتهيهكى رهسهنى پهسندکراوى ياسايى گرپهستهى دهستهى مامۆستايان و فرمانبهران پيشكەش به بهرپوهبهرايهتى گشتى پهروهرددهى پاريزگه بکات پيش دهستپيکردنى سالى خويندن لهگهل ئه و گۆرانکاریانهى کهوا له مىلاك روودهدهن.

ماددهى (۳۳):

۱- پيويسته قوتابخانه ناحکوميههکان خولى راهيئان بکهنهوه بۆ مامۆستايانى مىلاك لهسهر خهرجى خۆيان به سوود وهرگرتن له سهتتهرهكانى راهيئانى تههلى مۆلتهدراو.

۲- پيويسته قوتابخانه ناحکوميههکان خولى سالانهى راهيئان بکهنهوه بۆ مامۆستا واندهبيژهکانيان.

۳- پيويسته مامۆستا تاكو پروانامهى بهشداريکردنى خولى شياندنى نهبيىت، دهست بهکار نهبيىت. ئەم خولانه دهرجوانى (کۆليژهكانى پهروهردده و بنيات، پهيمانگهكانى سهر به وهزارهت) ناگرپتهوه.

ماددهی (۳۴): مؤلتهی ئاسایی مامۆستایان و فرمانبهرانی قوتابخانه ناحکومییه کان به لای کم نابی که متریت له مؤلتهی ئاسایی مامۆستایان و فرمانبهرانی قوتابخانه و پهیمانگه حکومییه کان، ده بیته له گری بهستی نیوان قوتابخانه و پهیمانگه ناحکومییه کان له گهله مامۆستا ئاماژهی پی کرایته.

ماددهی (۳۵): بهرپوه بهری قوتابخانه ناحکومییه کان بهرپرسن له هه موو کاره پهروه دهیی و هونهری و کارگهپی و داراییه کان و جی به جی کردنی یاسا و رینماییه کانی قوتابخانه کان.

ماددهی (۳۶): ده بیته خاوهن قوتابخانه ناحکومییه کان ته م که سانهی له خواره وه دیاری کراون دابه زرینن به پی پی پیوستی قۆناغه کان:

۱- کارمه ندی تهن دوستی: به مه بهستی فریاگوزاری تهن دوستی سه ره تایی ، پرونامه و پسپۆریه که ی له بواری تهن دوستیدا بیته.

۲- بو ته و قوتابخانه ی ژماره ی قوتابیانی له (۳۰۰ قوتابی) زیاتره ، ده بیته گری به ست له گهله پزیشکیک بکریته بو سه ردانی قوتابخانه که هه فته ی جاریک.

۳- راستگری کتیبخانه.

۴- رابهری پهروه دهیی یان تویره ی کۆمه لایه تی: پیوسته خزمه تگوزاری رابهری پهروه دهیی و تویره ی کۆمه لایه تی له قوتابخانه ناحکومییه کان هه بیته به تیکرای یه ک رابه ر بو (۱۵۰) قوتابی ، ته گه ر هاتوو ره گه زی قوتابخانه تیکه لاهو بو، پیوسته بو هه ردوو ره گه ز رابهری پهروه دهیی یان تویره ی کۆمه لایه تی تاییه تی هه بیته.

۵- چاودیر: بو هه ر (۲۰) بیست مندا له یه ک چاودیر.

۶- ریکخه ر: که سیک دابه زریت وه کو ریکخه ر له گهله بهرپوه به رایه تی پهروه ده ی پاریزگه و لایه نه په یوه ندی داره کانی دیکه و وه زا ره تی پهروه ده ، به مه رجیک ته وه که سه دانیشه تووی هه ری می کوردستان بیته و هه لگری پرونامه ی ئاماده یی بیته به لایه نی که مه وه و زمانی کوردی به باشی بزانیته.

۷- کارگوزار: یه ک کارگوزار بو (چار پۆل)، یاخود مۆزکردنی گری به ست له گهله کۆمپانیاکانی پاک کرده وه.

۸- نووسه ر (= تۆمارنووس) و ژمی ریار و کارمه ندانی تر به پی پیوست.

ماددهی (۳۷): مامۆستا کوردستانیه کان (که هاوالاتی عیراقین و رینماییه دامه زراندن ده یانگریته وه) ده توانن داوای دامه زراندن بکه ن به شیوه ی خواسته به پی یاسای ژماره (۱۴) و رینماییه کانی وه زا ره ت.

ماددهی (۳۸): قوتابخانه ناحکومییه کان پیوسته بری دهسته بهری کۆمه لایه تی (الضمان الأجماعی) هه موو ته و کارمه ندانه دهسته بهر بکه ن به مه بهستی هه ژمارکردنی خزمه ته کانیان (دانی بری دهسته بهری کۆمه لایه تی ته و کارمه ندانه ناگریته وه که مووچه خۆری میرین).

بەشی شەشەم

پڕۆگرامەکانی خۆبەستن و تاقیکردنەوەکان و وەرگرتن و گواستنەوەی قوتابیان

ماددە ٣٩: قوتابخانە ناھکوومیەکان بۆیان ھەبێت ھەر پڕۆگرام و پەرتووکیکی خۆبەستن و بھوێنن و ھە و انەبەکی زۆرەکی سەرھاری پڕۆگرامە سەرھەکییەکانیان، بە مەرجێک رەزامەندی پێشوەختە و ھەزارەت و ھەرگرتیت (لە بەرپۆرەبەرایەتی گشتی پڕۆگرام و ھۆبەکانی فێرکردن و چاپەمەنییەکان) و نمرەکانیان ھەژمار ناکرێت بۆ سەر تێکرای نمرە قوتابیان و کار لە ئەنجامی ھەرچوونی قوتابیان نەکات.

ماددە ٤٠: قوتابخانە ناھکوومیەکان سەرپشکن بە خۆبەستنی بەشە و انەبەکی زیاتر لە ھەر بابەتێک لەو بەشە و انەبەکی لە لایەن و ھەزارەت بۆیان دیاری کراوە، بەشپۆرە بەردەوام لە ھەفتەبەدە، یاخود بەشپۆرە پچرپچر، بە مەرجێک کاریگەری نەبێت لە سەر کە مەکردنەو بەشە و انەکانی دیکە.

ماددە ٤١:

یەكەم: و انەکانی ( زمانێ کوردی ، زمانێ عەرەبی ، زمانێ ئینگلیزی ، پەرورەدە ئاین ، کۆمەڵایەتی ) بە ھەمان پڕۆگرامی و ھەزارەت دەبێت بھوێندرێت لە قوتابخانە بیانییەکان. خۆبەستنی ئەو بابەتانە بە پێی پێنماویەکان دەبێت کە تاییبەتەندی و جۆر و سیستەمی ئەو قوتابخانانە لە بەرچاوە گرتیت.

دووەم: قوتابخانە نیو دەوڵەتیە ناھکوومیەکان دەتوانن پڕۆگرامی و انەکانی ( زمانێ کوردی ، زمانێ عەرەبی ، زمانێ ئینگلیزی ) تاییبەت بە خۆیان ئامادە بکەن و بھوێنن دوا و ھەرگرتنی رەزامەندی بەرپۆرەبەرایەتی گشتی پڕۆگرام و ھۆبەکانی فێرکردن و چاپەمەنییەکان. خۆبەستنی ئەو بابەتانە بە پێی پێنماویەکان دەبێت کە تاییبەتەندی و جۆر و سیستەمی ئەو قوتابخانانە لە بەرچاوە گرتیت.

سێیەم: و انەکانی (پەرورەدە ئاین ، کۆمەڵایەتی) بە پڕۆگرامی و ھەزارەتی پەرورەدە بە ھەمان زمانێ سەرھەکی قوتابخانە دەبێت.

ماددە ٤٢:

یەكەم: سائنامە قوتابخانە ناھکوومیە لۆکالەکان نابێت کە مەتر بێت لە سائنامە و ھەزارەتی پەرورەدە و تاقیکردنەو ھەکانیشیان ھاوکات بێت لە گەڵ تاقیکردنەو گشتییەکان.

دووەم: قوتابخانە ناھکوومیە بیانی و نیو دەوڵەتیەکان سائنامە خۆبەستنی تاییبەت بە خۆیان دەبێت کە پەسەند کراوە لە لایەن دەزگای نیو دەوڵەتیە کە و ھەزارەتی پەرورەدە پێش و ھەرگرتنی مۆلەت.

سێیەم: پێویستە پێش (٧/١) سائنامە خۆبەستنی پەسەند بکرێت بۆ ھەردوو خالی سەرھەو.

ماددە ٤٣: لە دوا و تێپەرپوونی دوو ھەفتە لە کۆتایی ھاتنی سالی خۆبەستن ، پێویستە لە سەر قوتابخانە ناھکوومیەکان ( لۆکال و بیانی و نیو دەوڵەتی ) ئەنجامی کۆتایی قوتابیان، بەسێ دانە بەدەن بە بەرپۆرەبەرایەتی پەرورەدە قەزا پەیمانگاکانیش دەینێرن بۆ ب.گ. ھەلسەنگاندن و ئەزمونەکان بەشپۆرە (بۆردی تاقی کردنەو) پاش پەسەندکردنی لە لایەن لیژنە سەرپەرشتیاری خۆبەستنی ناھکوومی پارێزگە.

ماددہی (۴۴): لہ کاتی دستہ بہرنہ کردنی کریی خویندن، پیویستہ ریگی یاسایی بگریتہ بہر بۆ وەرگرتنی ئەو پرہ پارانہ و نابیی قوتابی بی بەش بکریی لہ مافہ کانی {دەوامکردن ، بەشداریکردن لہ تاقی کردنەوہ کان،... هتد...} بەرامبەر ئەم سەرپیچی یە .

ماددہی (۴۵):

۱- قوتابخانہ نا حکومییہ خۆمالییہ کان:

أ- پروانامہ کانیان ہمان پروانامہی قوتابخانہ و پیمانگہ حکومییہ کانہ لہ ہموو قۆناغہ کان.

ب- سیستہمی تاقی کردنەوہ کانیان ہر وەك سیستہمی تاقی کردنەوہی قوتابخانہ و پیمانگہ حکومی یە کان دەبیٹ ج- ہمان پسوولہی پروانامہ فہرمییہ کانی و وزارت بہ کار دەھینن لہ کاتی گواستنەوہ و بە دەستھینانی پروانامہ بەزمانی کوردی.

د- دەرچوانی پۆلی (۱۲) ہاوتا لہ گەڤ قوتابیانی قوتابخانہ حکومییہ کان کیپرکیی دەکەن بۆ وەرگرتن لہ پیمانگہ و زانکۆ حکومی و ئەھلییہ کانی ہەریم.

۲- قوتابخانہ نا حکومییہ بیانییہ کان:

أ- پروانامہ کانیان ہمان پروانامہی ئەو ولاتانہ دەبیٹ کہ پەپرەوی دەکەن.

ب- سیستہمی تاقی کردنەوہ کانیان ہمان سیستہمی ئەو ولاتہ دەبیٹ کہ پەپرەوی دەکەن.

ج- فۆرمی پروانامہی گواستنەوہ و بە دەستھینانی فہرمی وزارت بہ کارناھینن بە لکۆ پروانامہی ولاتہ کەوی خۆیان بہ کار دەھینن.

د- لہ کاتی گواستنەوہ یان بۆ قوتابخانہ یە کی دیکہی کوردستان کہ جیاوازہ لہ پڕۆگرام و سیستہم، پیویستہ پروانامہ کەیان ہاوتا بکریت لہ وزارت (لہ لایەن بەرپۆہ بەرایەتی گشتی ہەلسەنگاندن و ئەزمونە کان) بۆ دیاری کردنی نمرہ و ئەو پۆلانہی لئی وەردەگیرین. پیویستہ پیش دەستپیکردنی تاقیکردنەوہ کانی (وہرزی یە کەم) ہینانی پروانامہ کە و بەرaber کردنی کۆتایی ہاتبیت.

۳- قوتابخانہ نا حکومییہ نیودەولتییہ کان:

أ- پروانامہ کانیان ہمان ئەو پروانامہ یە دەبیٹ کہ دەزگا نیودەولتییہ کە باوہری پیکردوہ.

ب- بەشداریی تاقی کردنەوہ جیہانییہ کان دەکەن وەك { SAT1 , SAT2 , AS Level , A Level , IB- O-Level , AP, GCSE , IGCSE , GCE-AL,SL , IB-HL,SL } و ہاوشپۆہ کانی.

ج- فۆرمی پروانامہی تاییبەت بہ دەزگا نیودەولتییہ کە بہ کار دەھینن، بہ لۆگۆی فہرمی ئەو دەزگایانہ.

د- لہ کاتی گواستنەوہ یان بۆ قوتابخانہ یە کی دیکہی ہەریم کہ جیاوازہ لہ پڕۆگرام و سیستہم، پیویستہ پروانامہ کە لہ وزارت ہاوتا بکریت ( لہ لایەن بەرپۆہ بەرایەتی گشتی ہەلسەنگاندن و ئەزمونە کان) بۆ دیاری کردنی نمرہ و ئەو پۆلانہی لئی وەردەگیرین. پیویستہ پیش دەستپیکردنی تاقیکردنەوہ کانی (وہرزی یە کەم) ہینانی پروانامہ کە و بەرaber کردنی کۆتایی ہاتبیت.

۴- قوتابی گہراوہ یان بیانی کە ہاتۆتہ ہەریم، ئەم ئاسانکاریانہی خواروہ یان بۆ دەکری :

أ- كه مترين نمره ده رجوونيان به ريزهه ۲۰% ده بيت له وانه كانى (كوردى ، عه ربهى) له سالى يه كه م. بو سالى دووه مى گه رانه وه يان بو هه ريم، ده بيت به ۳۰% و بو سالى سييه م و چاره م ده بيت به ۴۰%. له سالى پينجه مدا، وه هه ر قوتاييه كى هه ريم مامه لهى له گه ل ده كرى له و دو وانه يه دا. له ماوه ي چوار سالى يه كه م له گه رانه وه يان، نه گه ر گه يشتنه پولى (۱۲)، ده به خشرين له تاقي كرده وه ي هه ر دوو زمانى ( كوردى ، عه ربهى) و بو سالى پينجه م و شه شه م پيوسته له تاقي كرده وه ي گشتى له و دو وانه يه دا كه مترين نمره ده رجوون به ريزهه ( ۵۰%) به ده ست به يئن ، به لام بو كيپر كيتي چونه زانكو و په يمانگاكان هه ژمار ناكريت ب- نه گه ر قوتاييه كه له خوئندنى عه ربهى هاتبوو يان زمانى عه ربهى له سى زمانه سه ره كيه كه بو له و قوتايخانه يه ، خالى (أ) ي سه روه ته نها وانه ي كوردى ده گريته وه.

ج- قوتايخانه ناحكوميهه كان به رپر سن له به هيز كردنى له و قوتاييانه له و وانانه ي تيايدا لاوازن.

د- ده كرى وه لامدانه وه ي پرسپاره كانى تاقي كرده وه كانى رۆژانه و مانگانه و كوئايى ناو قوتايخانه له وانه كانى ( په روه رده ي ناين، كوئمه لايه تى) به و زمانه بيت كه قوتاييه كه ده يزانيه ت.

ه- قوتايى گه راره، به و قوتاييه ده لئين كه زياتر له سى سال بيت هه ريمى به جى هيشتبيت و له و ولاته ش پولى كى خوئندنى برى بيت. قوتايى بيانيش به و قوتاييه ده لئين كه له ده ره وه ي هه ريم له دا يكبوييت و بيه وى له كوردستان دريژه به خوئندنى بدات.

و- ته نها له و قوتاييانه بو يان هه يه له خوئندنى عه ربهى بخوينن كه له ولايتي كى عه ربهى يان له قوتايخانه يه كى زمانى عه ربهى هاتن يا خود دا يك يان باوكيان به (ره گه ز عه ربه) بن.

ز- له و قوتاييانه ي به زمانى كوردى نادوين پرۆگرامى زمانى كوردى تاييه ت ده خوئنن بو ماوه ي دوو سال به هه مان شيوه بو زمانى عه ربهى به رچه چاوكردنى:

۱- نمره ده رجوون به ريزهه ۵۰% بيت.

۲- بو قوتايى گه راره و بيانى ، له برى دووسالى گه رانه وه هه ژمار ده كريت كه ريزهه كى ( ۲۰% و ۳۰%) يه بو دووسالى دواتريش ريزهه ۴۰% وه كه خوى ده ميئنيته وه.

مادده ي (۴۶): قوتايخانه و په يمانگه ناحكوميهه كان بو يان نيه قوتايى به بى ده وام كردنى به رده وام ( واته به شيوه ي الانتساب ) وه ر بگرن.

مادده ي (۴۷): وه زاره تى په روه رده ( ب.گ. هه لسه نگاندن و نه زمونه كان ) تاكه لايه نى په يوه نداره به پيدانى پروانامه ي فه رمى.

مادده ي (۴۸): سه باره ت به وه رگرتنى قوتاييان:

۱- قوتايخانه ناحكوميهه لوكاله كان ، به دهرن له مهرج و پيوه ره كانى وه رگرتن كه وه زاره ت په يره وى ده كات له قوتايخانه حكوميهه كان وه ( سالانى كه وتن ، ته مدن: له كه مترين ته مدنى قوتايخانه ناحكوميهه كان كه متر نه بيت (به تاييه تى پولى يه كه مى بنه رته تى ناييت له شه ش سال كه متر بيت بو وه رگرتنيان)، قوتايى ده ره كى ، قوتايى خوئندنى ئيواران).

۲- قوتابخانہ ناھکو مییہ بیانی و نیودہ ولہ تیہ کان ، پەپەوی سیستەمی وەرگرتنی تایبەتی خۆیان دەکەن کە پەپەشتەر پەسەند کراوە لە وەزارەت پیش وەرگرتنی مۆلەت.

ماددە ۴۹: قوتابخانە ناھکو مییە کان (جگە لە بیانی و نیودە ولە تیە کان) پێویستە سالانە پیش مانگی تشرینی یەكەم لیستیك بە ناو و تەمەنی قوتابیانی قوتابخانە کە بنیڕن بۆ (بەرئێوە بەرایەتی گشتی پەرور دە ی پارێزگە) بۆ پەسەند کردنی. دوا یی پەسەند کردنی ئەو لیستە نابێ هیچ قوتابیەکی تر وەر یگرن (جگە لە حالەتی پێویست نەبێت)

ماددە ۵۰: بەلگە نامەکانی پێویست بۆ وەرگرتنی قوتابی لە قوتابخانە ناھکو مییە کان، هەمان ئەو بەلگە نامانەن کە داوا کراون لە قوتابخانە حکو مییە کان بەر پە چا و کردنی ئەم خالانە ی خوار وە بۆ ئەو قوتابیانە ی دە رە وە ی هەر یم دین (یان ناسنامە یان سەر بە هەر یم نیە):

۱- بر وانا مە ی دە رە وە ی هەر یم بە را بە رکرا و لە وەزارەت (لە لایەن ب.گ. هە لسه نگان دن و ئە زمونە کان).

۲- کۆ پی پاس پۆرت.

۳- بەلگە نامە ی نشینگە (اقامە).

۴- بەلگە نامە ی پشکنینی تە ندر وستی.

ماددە ۵۱: زۆرترین رێژە ی نە هاتنی رینگە پیدرا و بۆ قوتابیان لە قوتابخانە ناھکو مییە لۆ کالە کان هە مان رێژە ی نە هاتنی قوتابیانە لە قوتابخانە و پە یمانگە حکو مییە کان، بە لām لە قوتابخانە ناھکو مییە بیانی و نیودە ولە تیە کان بە پێی سیستەمی تایبەتی خۆیان دە بێت کە پیش وەرگرتنی مۆلەت لە وەزارەت پەسەند کراوە. ماددە ۵۲:

یە کە م: گواستە وە ی قوتابیان لە قوتابخانە ی حکو می بۆ قوتابخانە ی ناھکو می و پە یمانگە ی حکو می بۆ پە یمانگە ی ناھکو می بە پێی هە مان جۆر و بەش ئاساییە.

دوو م: گواستە وە ی قوتابیان لە قوتابخانە ناھکو مییە کانه وە بۆ قوتابخانە حکو مییە کان و پە یمانگە ی ناھکو مییە کان بۆ پە یمانگە ی حکو مییە کان بە پێی هە مان جۆر و بەش، بە پێی رینماییه کان و رە چا و کردنی مەر جە کان و تە مە ن دە بێت.

سییە م: گواستە وە ی قوتابیان لە نیوان قوتابخانە بۆ قوتابخانە ی ناھکو می و پە یمانگە بۆ پە یمانگە ی ناھکو می، بە پێی رینماییه کان و رە چا و کردنی مەر جە کان و تە مە ن دە بێت.

ماددە ۵۳: جیا وازی تە مە ن لە نیوان گە وەرە ترین و بچو و کترین قوتابی لە پۆ لیکدا نابێ لە (۵ سال) زیاتر بێت.

بە ش ی حە و تە م

سیستەمی کارگێری و دارایی

ماددە ۵۴: خا وە نی قوتابخانە وازو و لە سەر گریبە ستی دامە زراندن و دە ست لە کار کێشانە وە و کۆ تایی هی نان بە کاری بە رپۆ یە بەر و ژمی ر یاری قوتابخانە و مامۆ ستا و فەرمانبە ران دە کات، بە پێی یاسای ژمارە (۱۴) ی سالی (۲۰۱۲).

ماددهی (٥٥): قوتابخانه ناحکومییهکان ناتوانن راستهوخۆ نووسراو ئاراستهیی وهزارهت بکهن، بهلگه نووسراوهکانیان دهبیته له رینگهیی بهرپۆه بهرایهتی گشتی پهروه دهی پارێزگاو ه بیته و دواتر بهرزبکریتهوه بۆ وهزارهت.

ماددهی (٥٦):

١- لهسهر قوتابخانه ناحکومییهکان پێویسته گشت ئهو تۆمارانهیان هه بیته کهوا له قوتابخانه و په یانگه حکومییهکاندا هه ن.

٢- له قوتابخانه ناحکومییه خۆمالییهکان، پێویسته هه موو ئهو لیژنه پیک به یترین که له سیسته می وهزارهتی پهروه ده ئاماژه یان پیکراوه، به لام له قوتابخانه ناحکومییه بیانی و نیوده وه لته ییهکان ئهو لیژنه به پێی سیسته می تایه تی خۆیان ده بیته.

٣- له قوتابخانه ناحکومییه بیانی و نیوده وه لته ییهکان تۆماری گشتی و تۆمارهکانی دیکه به گوێره ی سیسته مهکانیان ئاماده بکریه.

ماددهی (٥٧): دهوامکردن له قوتابخانه و په یانگه ناحکومییهکان نابیته له (٥) رۆژ که متر بیته له هه فته یه کدا و دهوامی رۆژانه ش نابیته له شه ش کاتژمی ر که متر بیته. رۆژانی ههینی و شه مه پشو و ده بیته و رۆژانی شه مه ش بۆ نه جمادانی کۆبوونه وه و چالاکیهکان به کار دیت.

ماددهی (٥٨): دوو هه فته دوا ی کۆتایی هاتنی سالی خویندن پێویسته بهرپۆه بهری قوتابخانه ی ناحکومی راپۆرتیک ده باره ی چۆنیه تی بهرپۆه چوونی پرۆسه ی خویندن و چالاکیهکان پێشکه ش به بهرپۆه بهرایه تی گشتی پهروه ده ی پارێزگه بکات. ئه وه ش، له گه ل ده ستکردن به مامه له ی نوێ کردنه وه ی مۆلته پێش ده ست پیکردنه وه ی سالی نوی خویندن.

ماددهی (٥٩): لهسهر کارگێری قوتابخانه ناحکومییهکان پێویسته:

١- ئه نجومه نی به خێوکاران (سه میان) پیک به یترین که هه مان ئهو کارانه ده کات کهوا له رێ نه ماییهکانی ئه نجومه نی به خێوکاران (سه میان) ی قوتابخانه و په یانگه حکومییه (لۆ کالیهکان) دا هاتوه.

٢- نوینه رایه تی قوتابی و خویندکاران (ته نه ها بۆ قۆناعی ئاماده یی و په یانگه) بۆ هه ر یه که هۆ به ی خویندن یه که قوتابی، دواتر بهرپرسی نوینه رایه تی به هه لبژاردن دیاری ده کریته.

ماددهی (٦٠):

١- له پشووی هاویندا، مووچه ی مامۆستا و کارمه ندانی میلاکی قوتابخانه ناحکومییهکان نابی بپردریت و ده کری قوتابخانه سوودی ان لی وه ر بگریته به مه به ستی ئه نجامدانی چالاکی و خولهکانی به هیژ کردنی قوتابی ان.

٢- داها ت و مووچه ی مامۆستا و کارمه ندانی قوتابخانه ناحکومییهکان له رینگه ی ژماره یه کی حیسابی بانکی تایه ت ده بیته که قوتابخانه له سه ری ه تی بیکاته وه له یه کێک له بانکهکانی هه ری می کوردستان و نا و ژماره ی ئهو حسابانه ده نی درین بۆ (ب.ب. قه زا).

۳- کہ مترین بری موچدی مامۆستایانی میلک نابیت کہ متر بیت له کہ مترین موچدی مامۆستایانی کہرتی گشتی به گویره ی پروانامه.

ماددهی (۶۱): داہاتی قوتابخانه و پیمانگه ناحکومییه کان بریتی ده بیت له:

۱- کرپی سالانه ی خویندنی قوتابیان.

۲- یارمہتی و هاوکاری و بهخشین دوا ی رهامندی وهزارهت.

۳- قازانجی بهرنامه و چالاکییہکانی قوتابخانه.

۴- فرۆشگا و کافتریای قوتابخانه و پیمانگه.

ماددهی (۶۲): نابیت وەرگرتنی کرپی خویندن له دوویشک کہ متر بیت بهم شیوهیہی خوارهوه:

۱- پشکی یه کهم ، پیش ۸/۱۵ ی هه موو سالیک ده بیت.

۲- پشکی دووهم، دوا ی ده رۆژ له ده ستپیکردنی دهوامی وهرزی دووهمی خویندن.

۳- بهدهر لهو رپکهوتانه ی سهروهه، بهخپوکار نازاده له دانی نهو پشکانه بهجیا یان پینکوه لههه رپکهوتیکدا بیت.

۴- پاش نهو رپکهوتانه ی سهروهه، قوتابخانه ی ناحکومی بۆی ههیه جهخت له بهخپوکاری قوتابی بکاتهوه به نامه یان راستهوخۆ بۆ هینانی پشکهکانی خویندن ( بی نهوهی کاریگهری هه بیت له سهر دهروون و که سایهتی قوتابی ).

۵- له ماوهی ( ۱۵ رۆژ ) له رپکهوتی دانی پشکی خویندن، قوتابی بۆی ههیه په شیمان بیتهوه و نهو پشکه بهتهواوی وهرگریتتهوه ، بهلام دوا ی نهو ماوهیه بری نهو پشکه ده بیته مولکی قوتابخانه.

۶- نهو قوتابخانه ناحکومییانه ی پهیرهوی سیسته می وهرگرتنی تاییهت بهخویان ده کهن ( به تاییهتی بیانی و نیودهوله تیهه کان ) ، ده توانن پیشتر ناوی قوتابیان تۆماریکه ن وهک خۆتاماده کردنیک بۆ سالی دواتری خویندن.

ماددهی (۶۳): قوتابخانه ناحکومییه کان پیوسته وینهیه که له پیداداچونهوهی ژمیارییاری سالانه ی وردبینیکراو له لایه ن نووسینگه ی وردبینی ژمیارییاری ( مۆلهدراو له لایه ن وهزارهتی دارایی ) پیشکەش به وهزارهت بکه ن له ریگای به ریوه به رایهتی گشتی پهروهده ی پارێزگه.

ماددهی (۶۴): رسوماتی دهرهینانی مۆلهدت ، نوپکردنهوهی مۆلهدت ، زیادکردنی بهش و قۆناغه کان ، گواستنهوهی خاوه نداریتی ( به پیتی ماددهی ۱۳ ) بۆ قوتابخانه و پیمانگه ناحکومییه کان بهم شیوهی خوارهوه ده بیت ، به گویره ی پسووله ی ( ۱۳۷ ):

۱- رسوماتی وەرگرتنی مۆلهدت بهم برانه ی خوارهوه ده بیت بۆ یه کجار له کاتی وەرگرتنی مۆلهدتدا:

قۆناغی باخچه ی مندالان: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دوو ملیۆن دینار

قۆناغی بنه رهتی: ۸,۰۰۰,۰۰۰ ههشت ملیۆن دینار

قۆناغی ئامادهیی: ۸,۰۰۰,۰۰۰ ههشت ملیۆن دینار

قۆناغی پهیمانگه: ۸,۰۰۰,۰۰۰ ههشت ملیۆن دینار

۲- رپسوماتی تازه کردنهوهی مۆلته ( دووسال جارێک ) دهبیته به نیوهی ئه و برانهی له خالی (۱) ی سهرهوه باسکراون.

۳- رپسوماتی زیاد کردنی قۆناغی ئامادهیی بۆ ئه و قوتابجنانهی مۆلتهی قۆناغی بنه پرتیبیان ههیه بریتی دهبیته له پیدانی رپسوماتی کردنهوهی مۆلتهی قۆناغی ئامادهیی که له سهرهوه ئاماژهی پیکراوه سهره پای دانی رپسوماتی قۆناغی بنه پرتی.

۴- زیاد کردنی ههر به شیکێ نوێ بۆ پهیمانگه کان به پێی پێویستی وهزارهت دهبیته و رپسوماتی کردنهوهی ئه و به شه نوێیهش بریتی دهبیته له ( ۲,۰۰۰,۰۰۰ ) دوو ملیۆن دینار بۆ ههر به شیکێ نوێ.

۵- رپسوماتی گواستنوهی خواهنداریتی به م شیوهیه دهبیته:

قۆناغی باخچهی مندالان: ۳,۰۰۰,۰۰۰ سی ملیۆن دینار

قۆناغی بنه پرتی: ۵,۰۰۰,۰۰۰ پینج ملیۆن دینار

قۆناغی ئامادهیی: ۵,۰۰۰,۰۰۰ پینج ملیۆن دینار

قۆناغی پهیمانگه: ۵,۰۰۰,۰۰۰ پینج ملیۆن دینار

مادهی ( ۶۵ ):

۱- نرخ خویندن له قوتابخانه و پهیمانگه کان به خواستی قوتابخانه و پهیمانگه کان دهبیته ، به مەرجێک ( نرخ خویندن ) بۆ ( یه قوتابی ) به نه گۆری بێنیتهوه تا له و قۆناغه بهردهوام بیت ، بۆ ههر قوتابییهکی تازه وه رگیراو ئازاده له دیاری کردنی نرخ خویندن به مەرجێک بری زیاد کراو له ( ۱۵ % ) نرخ خویندن سالی پێشوو زیاتر نه بیته.

۲- بۆ ئه و قوتابیانهی پێش ده رچوونی ئه م رپنماییه له و قوتابخانه و پهیمانگیانه وه رگیراون ، پێویسته به هه مان نرخ له خویندن بهردهوام بن، ئه گه ر نرخه کانیا ن زیاتر نه بیته له وهی ئیستا.

۳- ههر بره پارهیهکی تر له قوتابیان وه رگیریت پێویسته پێشتر رهامه ندی ( به رپوه به رایه تی گشتی پهروه ردهی پارێزگه ) وه رگیریت وه ک نرخه کانی ( خواردن، گواستنوه، جلوه رگ، په رتوک، ... هتد ... ).

مادهی ( ۶۶ ) : نرخ کتیبه کانی خویندن:

۱- باخچه وقوتابخانه و پهیمانگه ناحکومییه خۆمالییه کان، به هه مان ئه و نرخانه دهیفرۆشنه وه به قوتابیان که له وهزارهت کړپویانه.

۲- باخچه وقوتابخانه و پهیمانگه بیانییه کان، له گه ل نرخ خویندن دهبیته.

۳- باخچه و قوتابخانه و پهیمانگه نیوده و له تییه کان ، پێویسته رهامه ندی وه رگیرن به نرخ ئه و کتابانه له وهزارهت ( له به رپوه به رایه تی گشتی پرۆگرام و چاپه مەنییه کان ) پێش ئه وهی مۆلته که وه رگیرن و دهبیته به هه مان ئه و نرخانهی که په سه ندرکراون بیانفرۆشنه وه به قوتابیان.

ماددهى (٦٧): پيويسته گريبهستىك له نيوان قوتابخانه و كەسوكارى قوتابى هەبىت پيش ئەوهى قوتابى دەست بە خویندن بکات.

ماددهى (٦٨):

١- پابه نندنەبوون بەهەر بپرگه و ماددهيهكى ياسا و پينمايه كاني خویندنى ناحكومى بەسەرپيچى هەژماردەكریٲ.

٢- سزادانى ماددى يان مەعنهوى لە دەسەلاتى وهزيرى پهروهده دەبىت بەپشت بەستن بە ياداشتى لىژنەى سەرپەرشتى كردنى قوتابخانه ناحكوميههكان لەسەر ئاستى پارىزگەدا.

٣- جۆرى سزاکان:

أ- سزا مەعنهويههكان { ئاگادار كوردنەوه بۆ جارى يەكەم و دووهم و دواجار } كەماوهى نيوان هەريه كەيان له (ده رۆژ) تىپەر نەكات، ئەگەر لهو ماوهيه چاره سەرى كيشه كە نەكرا يان سەرپيچى تر دروستبوو، قوتابخانه كە رووبه پرووى پىكاره كاني داخستن دەبىتەوه.

ب- سزای لادانى كارمەندان وهك (بەرپۆه بەر، ياريدەدەر، مامۆستا، فرمانبەران) بەپيى جۆرى سەرپيچيه كە دەبىت.

ج- سزای ماددى له نيوان (١٠,٠٠٠,٠٠٠) ده ميليۆن دىنار تاكو (١٥٠,٠٠٠,٠٠٠) سەدوپه نجا ميليۆن دىنار بەگوێرهى سەرپيچيهه كە و له دەسەلاتى وهزيرى پهروهده دا دەبىت.

بەشى هەشتم

حوكمى گشتى

ماددهى (٦٩): قوتابخانه ناحكوميههكان بۆيان نيه هيج بلاوكراوهيك دەريكەن بەبى رەزامەندى وهزارەت و لاينه پهيوه ندىارهكان.

ماددهى (٧٠):

١- پيويسته قوتابخانه ناحكوميهه لۆكالهكان په پيرهوى يەكپۆشى قوتابيان بکەن، لەگشت قۆناغه كاني خویندن. سەرپشكن بەديارى كردنى جۆر و رەنگى جل و بەرگەكان، بەرپه چاوكردنى بارى ئابوورى قوتابيان و كەلتورى گەلانى كوردستان.

٢- قوتابخانه ناحكوميهه بيانى و نيوده وهله تيبههكان بەپيى سيستمى تايبهتى خوڤان په پيرهوى يەكپۆشى دەكەن. ماددهى (٧١): ئەگەرخواهەنى قوتابخانەى ناحكومى ( جگه له په يمانگه كان ) بەرپۆه بەر نەبوو، بۆى هەيه ژوورىكى تايبهتى هەبىت له ناو تەلارى قوتابخانه بەلام پهيوه ندىيه كاني تەنها لەگەڵ بەرپۆه بەر و ژمىريار دەبىت و بۆى نيه دەست بخاتە ناوكاروبارى قوتابخانه.

ماددهى (٧٢): قوتابخانه ناحكوميههكان دەتوانن له چوارچىوهى پينمايهه كاني دەستەى وهبەرهيئەنان زوى وهربگرن، لەدواى وهرگرتنى رەزامەندى لەسەر نەخشەى ئەندازەيى له بەرپۆه رايهتى گشتى بيناسازى له وهزارەتى پهروهده.

ماددهی (۷۳): باخچه وقوتابخانه و پهیمانگه ناحکومییه کان بۆیان ههیه سالانه ئیستیقال و ئاههنگی روشنبیری و خوۆشی ساز بکهن.

ماددهی (۷۴): جگه له ئالای کوردستان ناییت هیچ ئالایهکی تر له سهر بینای قوتابخانه ناحکومییه کان هه ئبکریت.

ماددهی (۷۵): ته گهر ناوی قوتابخانهی ناحکومی ناویکی جیهانی باوه پێکراو (= براند) بوو، پێویسته پیشگریک یان پاشگریکی کوردی له گه له داییت بۆته وهی جیای بکاته وه له قوتابخانهیهکی تری هاوشیوهی.

ماددهی (۷۶): قوتابخانه ناحکومییه کان هه موو یاسا و پێنماییهکانی قوتابخانه حکومییهکانی هه ریمی کوردستانیان له سه رجی به جی ده کریت له کاتی ئاماژه نه کردن به هه ر بابه تیک له یاسای ژماره ی (۱۴) ی سالی (۲۰۱۲) و ماددهکانی ئه م پێنماییه.

ماددهی (۷۷): کار به هیچ پێنماییهکی تر ناکریت دوا ی ده رچونی ئه م پێنماییه له رۆژنامه ی وه قايعی کوردستان.

د. پشتیوان صادق عبدالله

وه زیری په روه رده

#### هۆیهکانی ده رکردنی ئه م پێنماییه (الأسباب الموجبة):

به هۆی زۆربوونی ژماره ی قوتابخانه و پهیمانگه ناحکومییه کان له هه ریمی کوردستان و ریکخستنی په یوه ندیان له گه له وهزاره تی په روه رده له گشت بواره کاندا، هه روه ها به سوود وه رگرتن له ته زموونی چهند ساله له گه له ته و قوتابخانه و پهیمانگه یان هه دا و که ئک وه رگرتن له وه به ره یئانی نیشتمانی و بیانی له م بواره دا و دایینی کردنی ده رفه تی فیژکردن له پرووی چهن دایه تی و چۆنایه تییه وه، ئه م پێنماییه ده رکرا.

وهزاره تی ناو خو